

आदिवासीहरूका विश्वसम्मेलन भनेर चिनिने महासभाको उच्चस्तरीय पूर्णकालीन बैठकको परिणाम पत्र

महासभाले

निम्न परिणामपत्र पारित गर्दछः

१. हामी, राज्य र सरकार प्रमुखहरू, मन्त्रीहरू र सदस्य राज्यको प्रतिनिधिहरूले संयुक्त राष्ट्र संघको वडापत्रका उद्देश्य र सिद्धान्तहरूमा हाम्रो पूर्ण प्रतिवबद्धता जनाउँदै, आदिवासीहरूको विश्व सम्मेलन भनेर चिनिने महासभाको उच्चस्तरीय पूर्णकालीन बैठकको अवसरमा आदिवासीहरूको अधिकारको प्रवर्द्धन र संरक्षणका लागि संयुक्त राष्ट्र संघको महत्वपूर्ण र निरन्तर भूमिकालाई दोहोर्‍याउँदै संयुक्त राष्ट्र संघको न्यूयोर्कस्थित मुख्यालयमा सन् २०१४ को सेप्टेम्बर २२ र २३ का दिन भेला भएका छौं ।
२. नर्वेको अल्टामा सन् २०१३ को जुन महिनामा सम्पन्न भएको विश्व आदिवासी तयारी सम्मेलन लगायतका विश्व सम्मेलनको तयारी प्रक्रियाको हामी स्वागत गर्दछौं । हामी अल्टा सम्मेलनको परिणाम पत्र र आदिवासीहरूले गरेका अन्य योगदानहरूलाई मनन गर्दछौं । उच्चस्तरीय पूर्ण बैठको समावेशी तयारी प्रकृया, आदिवासीहरूको प्रतिनिधिहरूसँग व्यापक परामर्श लगायतलाई पनि स्वागत गर्दछौं ।

-
३. संयुक्त राष्ट्र संघको साधारण सभाले १३ सेप्टेम्बर २००७^२ का दिन पारित गरेको आदिवासी जनजातिको अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघीय घोषणापत्रलाई समर्थन र आदिवासीहरूलाई प्रभाव पार्न सक्ने विधायिकी वा प्रशासनिक उपायहरू पारित र कार्यान्वयन गर्नु पूर्व घोषणापत्रका उपयुक्त सिद्धान्तहरू अनुसार उनीहरूसँग स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी सहितको मञ्जुरी लिनका लागि आदिवासीहरूको आफ्नो प्रतिनिधिमूलक संस्था माध्यम आदिवासीहरूसँग असल विश्वासका साथ परामर्श र सहयोग गर्ने सम्बन्धमा गरिएका हाम्रो प्रतिबद्धतालाई पुनः दोहोर्याउन चाहन्छौं ।
४. आदिवासीहरूको अधिकारलाई सम्मान, प्रवर्द्धन र अघि बढाउन कुनै पनि हालतमा नघटाउनका लागि र घोषणापत्रको सिद्धान्तहरूलाई पालना गर्ने हाम्रो प्रतिबद्धता इमान्दारितापूर्वक पुनः दोहोर्याउन चाहन्छौं ।
५. यो घोषणापत्रको साथै विश्वका आदिवासीहरूको अधिकार र चाहनालाई अघि बढाउन आदिवासी सवालका लागि स्थायी मञ्चको स्थापना, आदिवासीहरूको अधिकारका लागि विज्ञ संयन्त्रको निर्माण, र आदिवासीहरूका अधिकारको लागि विशेष समाधिकक्षकको म्याण्डेटको स्थापना लगायतका अन्तराष्ट्रिय खाका विगत दुई दशक देखिको मुख्य उपलब्धिहरूलाई हामी स्मरण गर्दछौं । आदिवासीहरूको सहयोगमा यी निकायहरूले जारी गरेका सुभावर र सल्लाहहरूलाई आवश्यक ध्यान दिइरहन हामी प्रतिबद्ध छौं ।

६. हामी ती राज्यहरु जसले अन्तराष्ट्रिय श्रम संगठनको आदिवासी सम्बन्धी महासन्धि, १९८९ (नं. १६९)^३ लाई अभिसम्म अनुमोदन गरेको छैन, उनीहरुलाई सो अनुमोदन गर्नका लागि प्रोत्साहित गर्दछौं। हामी सो अनुमोदन गरिसकेका राज्यहरुले आदिवासीहरुको अधिकार संरक्षण गर्नका लागि समन्वयित र पद्धतिगत कार्यहरु विकास गर्ने दायित्व नीहित रहेको कुरा स्मरण गर्दछौं।
७. हामी आफैँ आदिवासीहरुसँगको परामर्श र सहयोगमा विधायिकी, नीतिगत र प्रशासनिक लगायतका उपायहरु लिन, घोषणापत्रको उद्देश्य हासिल गर्न, र यस सम्बन्धी जनचेतना संसद विधायिका, न्यायपालिका र प्रशासन (लोक सेवा) लगायतका समाजका सबै क्षेत्रमा चेतना प्रवर्द्धन गर्न उपयुक्त उपायहरु लिनका लागि प्रविवद्धता व्यक्त गर्दछौं।
८. हामी आफैँ राष्ट्रिय कार्ययोजना, रणनीति वा अन्य उपायहरु, सान्दर्भिक भएसम्म, घोषणापत्रको लक्ष्य हासिल गर्न, हामी आदिवासीहरुसँग, विकास गर्न, उनीहरुको आफ्नो प्रतिनिधिमूलक संस्थाहरु माध्यम, सहयोग गर्न प्रतिवद्धता जनाउँछौं।
९. हामी अपांगता भएका आदिवासीहरुको अधिकार प्रवर्द्धन र संरक्षण र उनीहरुको सामाजिक र आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउन निरन्तरता दिन, आदिवासीहरुको माथि उल्लेखित कार्ययोजना, रणनीति वा उपायहरुका लागि लक्षित सूचांक विकास गर्ने लगायत अधिकारको प्रवर्द्धन र संरक्षण अपांगता भएका आदिवासीसँगको सहकार्यमा गर्न हामी

आफैं प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं । आदिवासीहरूसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय विधायकी, नीति र संस्थागत संरचनाहरु अपांगता भएका आदिवासीको पनि समावेशिता सुनिश्चित गर्न र उनीहरुको अधिकारलाई अधि बढाउन योगदान दिन पनि प्रतिबद्ध छौं ।

१०. हामी आफैं आदिवासीहरु सँग सहकार्य गरी खण्डीकृत तथ्यांक, उपयुक्तता अनुसार, वा सर्वेक्षण गर्न र आदिवासीहरु, खास गरेर ज्येष्ठ नागरिक, महिला, युवा, बालबालिका र अपांगहरुको समृद्धिको पूर्ण सुचांक उपयोग गर्न प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछौं ।
११. हामी उच्च गुणात्मक शिक्षा, जसले आदिवासीहरुको विविधतालाई सम्मान गर्दछ, जसले आदिवासीहरुको सांस्कृतिक विविधताको सम्मान गर्दछ, समृद्धताको लागि स्वास्थ्य, आवास, पानी, सरसफाइ र अन्य आर्थिक तथा सामाजिक कार्यक्रमहरु, साथै नयाँ उपाय, नीती र स्रोतका प्रावधानमा समान सहभागिता सुनिश्चित गर्न प्रतिबद्ध छौं । हामीले यी कार्यक्रमहरु सम्भव भएजति प्रदान गर्न आदिवासीहरुलाई सशक्त गर्न चाहन्छौं ।
१२. हामी आदिवासीहरुको स्वास्थ्य व्यवहार र उनीहरुको परम्परागत औषधी र ज्ञानको महत्वलाई सम्मान गर्दछौं ।
१३. हामी आदिवासी व्यक्तिलाई हासिल गर्न सक्ने उच्चतम मापदण्डको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्यमा समान पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रतिबद्ध छौं । हामी एचआइभी र एड्स, औलो,

क्षयरोग, र अन्य नसर्ने रोगहरु घटाउन आदिवासी व्यक्तिका निम्ति उपयुक्त कार्यक्रम, नीति र स्रोतहरु जस्ता माध्यम लगायतका रो कथाममा ध्यान केन्द्रित गर्न पनि, र जनसंख्या र विकास सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सम्मेलन^४को कार्यक्रमगत कार्य, बेइजिङ कार्य योजना^५ र उनीहरुको पुनरावलोकन सम्मेलनका परिणामपत्रहरु अनुसार यौनिक र प्रजनन स्वास्थ्य र प्रजनन अधिकारमा पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रतिवद्ध छौं ।

१४. हामी आफैं प्रत्येक आदिवासी बालकहरु, समुदायमा उनकै समूहको सदस्यता, उनीहरुको आफ्नो संस्कृति उपभोग गर्न, उस्ले आफ्नै धर्म पालना वा प्रयोग गर्न वा उनीहरुको आफ्नै भाषा उपभोग गर्न उनीहरुको अधिकार प्रवर्द्धन गर्न प्रतिवद्ध छौं ।
१५. हामी आदिवासी युवाहरुको सशक्तिकरण र क्षमता अभिवृद्धि, उनीहरुलाई असर पर्ने नीति निर्णयको प्रक्रियामा पूर्ण र प्रभावकारी सहभागिता लगायतमा समर्थन गर्दछौं । हामी आफैं आदिवासीहरूसँग परामर्श गरेर, नीति, कार्यक्रम र स्रोतहरु, सान्दर्भिक भएसम्म युवाहरुको समृद्धतालाई ध्यान दिँदै, खास गरेर स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी, र परम्परागत ज्ञान, भाषा र व्यवहारको हस्तान्तरण, र उनीहरुको अधिकारका बारेमा सचेतना र बुझाइ प्रवर्द्धन गर्ने उपायहरु लिन प्रतिवद्ध छौं ।
१६. हामी स्वीकार गर्दछौं कि आदिवासीका न्यायीक संस्थाहरुले न्यायमा पहुँच र विवाद समाधान र आदिवासीको समुदाय र

^४जनसंख्या र विकास सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सम्मेलनको प्रतिवेदन, काठमा, २-१३ सेप्टेम्बर १९९४ (संयुक्त राष्ट्र संघको प्रकाशन विकी संख्या ई (९६) ४ (१३) अनुच्छेद १। संकल्प १। परिशिष्ट २।

^५महिला सम्वन्धमा चौथो विश्व सम्मेलनको प्रतिवेदन ४-१५ सेप्टेम्बर १९९५ (संयुक्त राष्ट्र संघको प्रकाशन विकी संख्या ई (९६) ४ (१३) अनुच्छेद १। संकल्प १। परिशिष्ट २।

समाजभिन्न सौहार्द्र सम्बन्धमा योगदान दिन सकारात्मक भूमिका खेल्न सक्दछ । हामी आफैले ती संस्थाहरु, जे जति छन्, सँग सम्वादको समन्वय र सञ्चालन गर्दछौं ।

१७. हामी आफै आदिवासी महिलाको सशक्तिकरणलाई सहयोग र आदिवासीहरु, खास गरेर आदिवासी महिलाहरु र उनीहरुको संस्थाहरूसँग साभेदारी गर्दै क्षमता अभिवृद्धि र उनीहरुको नेतृत्व सबलीकरणको नीति तथा कार्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयनलाई सहयोग गर्दछौं । हामी ती उपायहरुको समर्थन गर्दछौं । जसले नीति निर्माण प्रक्रियाका सबै तह र सबै क्षेत्रमा आदिवासी महिलाहरुको पूर्ण र प्रभावकारी सहभागिता र आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र सांस्कृतिक जीवनमा उनीहरुको सहभागितामा हुने बाधा अड्चनलाई उन्मुलन गर्दछ ।
१८. हामी आदिवासीहरुको सहयोगमा, आदिवासीहरु र आदिवासी व्यक्ति, खास गरेर महिला, बालबालिका, युवा, जेष्ठ नागरिक, र अपांग, विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा कानून, नीति र संस्थागत खाका माध्यम रोक्ने र अन्त्य गर्ने ।
१९. हामी मानव अधिकार परिषदलाई आदिवासी महिला र बालिका विरुद्ध हिंसाका कारण र परिणामहरु, महिला विरुद्ध हुने हिंसाका विशेष समाधिकसँग यसका कारण र परिणामहरुबारे, र आदिवासीहरुको अधिकारका सम्बन्धमा विशेष समाधिक र अन्य विशेष प्रक्रियाका म्याण्डेट भएकाहरुका सम्बन्धमा

आ आफ्नो म्याण्डेट भएकाहरूले जाँच गर्नलाई विचार गर्न आमन्त्रण गर्दछौं । हामी महिलाको हैसियत सम्बन्धी आयोगले आफ्ना भावी शत्रुहरूमा आदिवासी महिलाको सशक्तिकरणको सवाललाई पनि विचार गर्नलाई आमन्त्रण गर्दछौं ।

२०. हामी राज्यहरूले आदिवासीहरूको भूमि, भूक्षेत्र र अन्य स्रोतलाई असर पर्ने कुनै पनि परियोजना स्वीकृत गर्नुअघि स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारीसहितको मञ्जुरी लिनका लागि उनीहरूको आफ्नो प्रतिनिधिमूलक संस्थाको माध्यम आदिवासीहरूसँग असल नियतबाट परामर्श र सहयोग गर्ने सम्बन्धमा व्यक्त गरेका आदिवासी जनजातिको अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघिय घोषणापत्रका सम्बन्धमा गरेको प्रतिवद्धतालाई मान्यता दिन्छौं ।
२१. हामी राज्यहरूले, घोषणापत्रका सन्दर्भमा, सम्बन्धित आदिवासीसँग मिलेर, आदिवासीहरूको भूमि, भूक्षेत्र र स्रोतहरूमाथिको अधिकारलाई स्वीकार गर्न, अघि बढाउन र न्याय दिनका लागि न्यायोचित, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, खुल्ला र पारदर्शी प्रकृयाहरूका सम्बन्धमा गरेका प्रतिवद्धतालाई मान्यता दिन्छौं ।
२२. हामी जैविक विविधताको संरक्षण र दिगो प्रयोगका लागि आदिवासी र स्थानीय समुदायको परम्परागत ज्ञान, आविस्कार र व्यवहारको माध्यमबाट पुऱ्याएको महत्वपूर्ण योगदानलाई मान्यता दिन्छौं । हामी आदिवासीहरूको ज्ञान, आविस्कार र व्यवहारको फाईदाको लागि, जहाँसम्म सम्भव छ, आदिवासीहरूको

सहभागिताको महत्वलाई स्वीकार गर्दछौं ।

२३. हामी प्रमुख विकास परियोजनाहरु, खनिज उद्योगहरु लगायतका कार्यहरु, साथै उपायुक्त खतरा व्यवस्थापनको उद्देश्यसमेतले उनीहरुमाथि परेको वा पार्नसक्ने प्रभावलाई सम्बोधन गर्न आदिवासीहरुसँग कार्य गर्ने चाहना राख्दछौं ।
२४. हामी बहुराष्ट्रिय निगम र व्यापारिक कार्यले सम्बन्धित सबै कानून र अन्तराष्ट्रिय सिद्धान्तहरु, व्यवसाय र मानव अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघको पथप्रदर्शक सिद्धान्त: संयुक्त राष्ट्र संघको “संरक्षण, सम्मान र उपचार” खाकाको कार्यान्वयनहरु लगायत, र पारदर्शी र सामाजिक एवम् वातावरणीय उत्तरदायी भएर कार्यगर्ने स्मरण गर्दछौं। यस सम्बन्धमा, हामी आफैं आदिवासीहरुको दुर्व्यवहार रोक्न, उपयुक्तता अनुसार, अन्य कदम चाल्न प्रतिवद्ध छौं ।
२५. हामी आफैं सम्बन्धित आदिवासीसँग मिलेर, जहाँ उपयुक्त छ, आदिवासीहरुको पेशा, परम्परागत गुजारा कार्यहरु, आर्थिक, जीविकोपार्जन, खाद्यसुरक्षा र पौष्टिकताको सहयोगका लागि उपयुक्त नीति, कार्यक्रम र स्रोतहरु विकास गर्न प्रतिवद्ध छौं ।
२६. हामी आदिवासीहरुले परम्परागत दिगो कृषि कार्यहरु, परम्परागत बीउबिजन आपूर्ति पद्धति, र ऋण र अन्य वित्तीय सेवा, बजार, सुरक्षित भूस्वामित्व, सुस्वास्थ्य, सामाजिक सेवा, शिक्षा, प्रशिक्षण, ज्ञान, र सिंचाइ, र पानी संकलन र सुरक्षण लगायतका उपयुक्त

र सुलभ प्रविधिमा पहुँच र माध्यम, आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्न सक्दछ भन्ने मान्यता राख्दछौं ।

२७. हामी आदिवासीहरुको धार्मिक र सांस्कृतिक स्थलको महत्व, र घोषणापत्रको लक्ष्य अनुसार उनीहरुको संस्कारजन्य वस्तुहरु र मानव अस्तुमा पहुँच र फिर्ता गर्ने कार्यमा पहुँच दिन समर्थन र मान्यता दिन्छौं । हामी आफैं राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय तहमा सम्बन्धित आदिवासीहरूसँग मिलेर न्यायोचित, पारदर्शी र प्रभावकारी संयन्त्र संस्कारजन्य वस्तुहरु, र मानव अस्तुमा पहुँच र फिर्ता गर्ने कार्यमा प्रतिबद्ध छौं ।
२८. हामी मानव अधिकार परिषद्लाई, आदिवासीको अभिमतलाई ध्यान दिँदै, विद्यमान संयन्त्रहरुको म्याण्डेटको पुनरावलोकन, खास गरेर घोषणापत्र प्रतिको सम्मान बढी प्रभावकारी ढंगले प्रवर्द्धन गर्न, सदस्य राज्यहरुलाई घोषणापत्रको लक्ष्यहरुको उपलब्धिलाई अनुगमन, मूल्यांकन र सुधार गर्ने लगायतमा राम्रो सहयोग गर्ने लगायत, आदिवासीको अधिकार सम्बन्धमा विज्ञ संयन्त्र, महासभाको ६९औं सत्रका बेला, विज्ञ संयन्त्रलाई परिवर्तन र सुधारको दृष्टिलाई आमन्त्रण गर्दछौं ।
२९. हामी मानव अधिकारको सन्धि निकायहरुलाई आ आफ्नो म्याण्डेट अनुसार घोषणापत्रलाई विचार गर्न आमन्त्रण गर्दछौं । हामी सदस्य राष्ट्रहरुलाई, उपयुक्तता अनुरूप, आदिवासीको अधिकारसम्बन्धी

अवस्था, घोषणापत्रको उद्देश्य हासिल गर्नका लागि भएका प्रयास लगायत, ती निकायहरूले प्राप्त गर्ने प्रतिवेदन र विश्वव्यापी आवधिक पुनरावलोकन प्रक्रियाका बारेमा जानकारी समावेश गर्न प्रोत्साहित गर्दछौं ।

३०. हामी घोषणापत्रको लक्ष्य प्राप्तमा योगदान दिन राष्ट्रिय र क्षेत्रिय मानव अधिकारवादी संस्थाको बढ्दो महत्वपूर्ण भूमिकाको स्वागत गर्दछौं । हामी आदिवासीको अधिकारलाई प्रवर्द्धन र संरक्षणमा सक्रिय भूमिका खेल्नका लागि निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, र प्राज्ञिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहित गर्दछौं ।
३१. हामी महासचिवलाई आदिवासीहरू आदिवासीको सवालमा अन्तर समिति (एजेन्सी) सहयोग समूह, सदस्य राज्यसँगको परामर्श र सहयोगमा, विकास शुरु गर्न, विद्यमान स्रोत अन्तर्गत, पद्धतिगत कार्य योजनाले घोषणापत्रको लक्ष्य हासिल गर्न एकरूपताको दृष्टिकोण सुनिश्चित गर्न, यसमा भएका प्रगतिका सम्बन्धमा, महासभाको सत्तरीऔं सत्रमा, आर्थिक तथा सामाजिक परिषद् माध्यम, रिपोर्ट गर्न अनुरोध गर्दछौं । हामी महासचिवलाई, महासभाको सत्तरीऔं सत्रको अन्त्यमा, पद्धति अन्तर्गतका नीति निर्णयका उच्च तहहरूमा पहुँचसहित कार्य योजना समन्वय गर्न, सम्भव भएजतिको उच्च तहमा आदिवासीहरूको अधिकारसम्बन्धी चेतना जागरण र यस सम्बन्धमा पद्धतिका कार्यहरूमा बढ्दो एकरूपताको जिम्मेवारी, संयुक्त राष्ट्र संघको पद्धतिको कुनै एक वरिष्ठ पदाधिकारीलाई दिन आमन्त्रण गर्दछौं ।

-
३२. हामी संयुक्त राष्ट्र संघका निकाय (एजेन्सी), कोष र कार्यक्रमहरु, साथै आवासीय संयोजक, जहाँ सान्दर्भिक छ, लाई घोषणापत्रका लक्ष्य हासिल गर्नका लागि र राष्ट्रिय कार्ययोजना, रणनीति र अन्य उपायहरुलाई, राष्ट्रिय प्रथामिकता र संयुक्त राष्ट्र संघीय विकास कार्यक्रमको खाँका, जहाँ ती अस्तित्वका छन्, राम्रो समन्वय र सहयोग माध्यम, समर्थन र कार्यान्वयन, अनुरोध अनुसार, गर्न आमन्त्रण गर्दछौं ।
३३. हामी आफैँ महासभाको सत्तरीऔं सत्रमा, आदिवासीका प्रतिनिधि र संस्थाहरुलाई आदिवासीहरुलाई असर गर्ने सवालमा, तलको चालीसौं अनुच्छेदमा अनुरोधको उत्तरमा महासचिवले कुनै खास प्रस्तावहरुसमेत, संयुक्त राष्ट्र संघका निकायहरुको सान्दर्भिक बैठकहरुमा भाग लिन सक्ने उपायहरुमा विचार गर्न प्रतिवद्ध छौं ।
३४. हामी दिगो विकास प्रवर्द्धनका लागि आदिवासीहरुले महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको वर्तमान र भावी पुस्ताको आर्थिक, सामाजिक र वातावरणीय आवश्यकताहरुबीच ठीक सन्तुलन प्राप्त गर्नका लागि, हाम्रो ग्रह र यसको वातावरणीय पद्धतिको संरक्षणका लागि प्रकृतिसँग तादम्यता, जसलाई विभिन्न मुलुक र क्षेत्रहरुमा धरती माता भन्ने गरिन्छ, लाई प्रवर्द्धन गर्न सरकारहरुलाई प्रोत्साहित गर्दछौं ।

-
३५. हामी आफैँ वातावरणीय पद्धति व्यवस्थापन र दिगो विकास, सिकार, माछा मार्ने, पशुपालन र खेतिपाती, साथै उनीहरूका विज्ञान, प्रविधि र संस्कृतिहरूका माध्यम आर्जित ज्ञानलगायतका लागि आदिवासीहरूको योगदानलाई सम्मान गर्न प्रतिवद्ध छौं ।
३६. हामी आदिवासीहरूको आफ्नो वातावरणलाई दिगो बनाउने आफ्ना ज्ञान र रणनीतिको सम्मान हुनुपर्ने र हामीले जलवायु परिवर्तनको न्युनीकरण र अनुकुलनको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दृष्टिकोण विकास गर्दा ध्यान दिन सुनिश्चतता गर्दछौं ।
३७. हाम्रो जानकारीमा छ कि आदिवासीहरूलाई विकासमा अधिकारको प्रयोग गर्दा प्राथमिकता र रणनीतिहरू निर्धारण र विकास गर्ने अधिकार छ। यस सम्बन्धमा, हामी आफैँ सन् २०१५ पछिका विकास एजेण्डाहरूलाई विस्तार गर्न आदिवासीहरूका सम्पूर्ण अधिकारलाई बिचार गर्न प्रतिवद्ध छौं ।
३८. हामी सदस्य राज्यलाई आमन्त्रण र निजी क्षेत्र र अन्य संस्थाहरूले आदिवासीहरूका लागि स्वेच्छिक कोष, आदिवासीको सवालमा ट्रष्टकोष, आदिवासीको सहयोग सुविधा, र संयुक्त राष्ट्रसंघको आदिवासीहरूसँगको सहकार्यलाई विश्वव्यापी रूपमा आदिवासीहरूको अधिकारलाई सम्मान र प्रवर्द्धन गर्न आमन्त्रण गर्दछौं ।
३९. हामी महासचिवलाई शहस्राब्दी लक्ष्य प्राप्तिको अन्तिम प्रतिवेदनमा आदिवासीहरूका सम्बन्धमा सान्दर्भिक जानकारीहरू समावेश गर्न अनुरोध गर्दछौं ।

४०. हामी महासचिवलाई, आदिवासीको सवालमा अन्तर एजेन्सी समर्थन समूह र सदस्य राज्यहरूसँगको परामर्शमा, आदिवासीहरूले अभिव्यक्त गरेका बिचारहरूलाई ध्यान दिँदै, वर्तमान परिणामपत्रको कार्यान्वयनबारे महासभाको सत्तरीऔं सत्रमा प्रतिवेदन दिन र ती सत्रमा, आर्थिक तथा सामाजिक परिषद्को माध्यम आदिवासीहरूको अधिकारसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघीय घोषणापत्रका लक्ष्य हासिल गर्न संयुक्तराष्ट्र संघको विद्यमान संयन्त्रमा के कस्तो उपयोग, परिवर्तन वा सुधार के कसरी गर्ने सम्बन्धी सुझाव, घोषणापत्रको लक्ष्य हासिल गर्न एकरूप, पद्धतिगत दृष्टिकोणलाई बढावा दिने उपायहरू, र आदिवासीहरूको प्रतिनिधि र संस्थाहरूको सहभागिता गर्न सक्ने विशेष प्रस्तावहरू, आदिवासीहरूलाई असर गर्ने सवालमा आदिवासीका प्रतिनिधिहरूलाई संयुक्त राष्ट्र संघमा सहभागिता प्रवर्द्धन गर्ने उपाय र माध्यमका बारेमा महासचिवको प्रतिवेदनमा निर्माण गर्न अनुरोध गर्दछौं ।^९

चौथो पूर्ण बैठक

२२ सेप्टेम्बर २०१५

United Nations

A/RES/69/2

Distr.: General

25 September 2014

Sixty-ninth session

Agenda item 65

Resolution adopted by the General Assembly on 22

September 2014

[without reference to a Main Committee (A/69/L.1)]

**69/2. Outcome document of the high-level plenary meeting
of the**

**General Assembly known as the World Conference
on Indigenous Peoples**

The General Assembly

Adopts the following outcome document:

**Outcome document of the high-level plenary meeting of
the General Assembly known as the World Conference on
Indigenous Peoples**

1. We, the Heads of State and Government, ministers and representatives of Member States, reaffirming our solemn commitment to the purposes and principles of the Charter of the United Nations, in a spirit of cooperation with the indigenous peoples of the world, are assembled at United Nations Headquarters in New York on 22 and 23 September 2014, on the occasion of the high-level plenary meeting of the General Assembly known as the World Conference on Indigenous Peoples, to reiterate the important and continuing role of the United Nations in promoting and protecting the rights of indigenous peoples.
2. We welcome the indigenous peoples' preparatory processes for the World Conference, including the Global Indigenous Preparatory Conference held in Alta, Norway, in June 2013. We take note of the outcome document of the Alta Conference¹ and other contributions made by indigenous peoples. We also welcome the inclusive preparatory process for the high-level plenary meeting, including the comprehensive engagement of the representatives of indigenous peoples.

-
3. We reaffirm our support for the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, adopted by the General Assembly on 13 September 2007,² and our commitments made in this respect to consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free, prior and informed consent before adopting and

14-57597 (E)

1 A/67/994, annex.

2 Resolution 61/295, annex.

1457597

Please recycle

implementing legislative or administrative measures that may affect them, in accordance with the applicable principles of the Declaration.

4. We reaffirm our solemn commitment to respect, promote and advance and in no way diminish the rights of indigenous peoples and to uphold the principles of the Declaration.
5. In addition to the Declaration, we recall the other major achievements of the past two decades in building an international framework for the advancement of the rights and aspirations of the world's indigenous peoples, including the establishment of the Permanent Forum on Indigenous Issues, the creation of the Expert Mechanism on the

Rights of Indigenous Peoples and the establishment of the mandate of the Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples. We commit ourselves to giving due consideration to recommendations and advice issued by those bodies in cooperation with indigenous peoples.

6. We encourage those States that have not yet ratified or acceded to the International Labour Organization Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169),³ to consider doing so. We recall the obligation of ratifying States under the Convention to develop coordinated and systematic action to protect the rights of indigenous peoples.
7. We commit ourselves to taking, in consultation and cooperation with indigenous peoples, appropriate measures at the national level, including legislative, policy and administrative measures, to achieve the ends of the Declaration and to promote awareness of it among all sectors of society, including members of legislatures, the judiciary and the civil service.
8. We commit ourselves to cooperating with indigenous peoples, through their own representative institutions, to develop and implement national action plans, strategies or other measures, where relevant, to achieve the ends of the Declaration.
9. We commit ourselves to promoting and protecting the rights of indigenous persons with disabilities and to continuing to improve their social and economic conditions, including

by developing targeted measures for the aforementioned action plans, strategies or measures, in collaboration with indigenous persons with disabilities. We also commit ourselves to ensuring that national legislative, policy and institutional structures relating to indigenous peoples are inclusive of indigenous persons with disabilities and contribute to the advancement of their rights.

10. We commit ourselves to working with indigenous peoples to disaggregate data, as appropriate, or conduct surveys and to utilizing holistic indicators of indigenous peoples' well-being to address the situation and needs of indigenous peoples and individuals, in particular older persons, women, youth, children and persons with disabilities.
11. We commit ourselves to ensuring equal access to high-quality education that recognizes the diversity of the cultures of indigenous peoples and to health, housing, water, sanitation and other economic and social programmes to improve well-being, including through initiatives, policies and the provision of resources. We intend to empower indigenous peoples to deliver such programmes as far as possible.
12. We recognize the importance of indigenous peoples' health practices and their traditional medicine and knowledge.
13. We commit ourselves to ensuring that indigenous individuals have equal access to the highest attainable standard of

physical and mental health. We also commit ourselves to intensifying efforts to reduce rates of HIV and AIDS, malaria, tuberculosis and non-communicable diseases by focusing on prevention, including through appropriate programmes, policies and resources for indigenous individuals, and to ensure their access to sexual and reproductive health and reproductive rights in accordance with the Programme of Action of the International Conference on Population and Development, 4 the Beijing Platform for Action 5 and the outcome documents of their review conferences.

14. We commit ourselves to promoting the right of every indigenous child, in community with members of his or her group, to enjoy his or her own culture, to profess and practise his or her own religion or to use his or her own language.
15. We support the empowerment and capacity-building of indigenous youth, including their full and effective participation in decision-making processes in matters that affect them. We commit ourselves to developing, in consultation with indigenous peoples, policies, programmes and resources, where relevant, that target the well-being of indigenous youth, in particular in the areas of health, education, employment and the transmission of traditional knowledge, languages and practices, and to taking measures to promote awareness and understanding of their rights.
16. We acknowledge that indigenous peoples' justice institutions can play a positive role in providing access to

justice and dispute resolution and contribute to harmonious relationships within indigenous peoples' communities and within society. We commit ourselves to coordinating and conducting dialogue with those institutions, where they exist.

17. We commit ourselves to supporting the empowerment of indigenous women and to formulating and implementing, in collaboration with indigenous peoples, in particular indigenous women and their organizations, policies and programmes designed to promote capacity-building and strengthen their leadership. We support measures that will ensure the full and effective participation of indigenous women in decision-making processes at all levels and in all areas and eliminate barriers to their participation in political, economic, social and cultural life.
18. We commit ourselves to intensifying our efforts, in cooperation with indigenous peoples, to prevent and eliminate all forms of violence and discrimination against indigenous peoples and individuals, in particular women, children, youth, older persons and persons with disabilities, by strengthening legal, policy and institutional frameworks.
19. We invite the Human Rights Council to consider examining the causes and consequences of violence against indigenous women and girls, in consultation with the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences,

-
- the Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples and other special procedures mandate holders within their respective mandates. We also invite the Commission
- 4 Report of the International Conference on Population and Development, Cairo, 5–13 September 1994 (United Nations publication, Sales No. E.95.XIII.18), chap. I, resolution 1, annex.
 - 5 Report of the Fourth World Conference on Women, Beijing, 4–15 September 1995 (United Nations publication, Sales No. E.96.IV.13), chap. I, resolution 1, annex II.
on the Status of Women to consider the issue of the empowerment of indigenous women at a future session.
20. We recognize commitments made by States, with regard to the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, to consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free and informed consent prior to the approval of any project affecting their lands or territories and other resources.
 21. We also recognize commitments made by States, with regard to the Declaration, to establish at the national level, in conjunction with the indigenous peoples concerned, fair, independent, impartial, open and transparent processes to acknowledge, advance and adjudicate the rights of indigenous peoples pertaining to lands, territories and resources.

-
22. We recognize that the traditional knowledge, innovations and practices of indigenous peoples and local communities make an important contribution to the conservation and sustainable use of biodiversity. We acknowledge the importance of the participation of indigenous peoples, wherever possible, in the benefits of their knowledge, innovations and practices.
23. We intend to work with indigenous peoples to address the impact or potential impact on them of major development projects, including those involving the activities of extractive industries, including with the aim of managing risks appropriately.
24. We recall the responsibility of transnational corporations and other business enterprises to respect all applicable laws and international principles, including the Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations “Protect, Respect and Remedy” Framework⁶ and to operate transparently and in a socially and environmentally responsible manner. In this regard, we commit ourselves to taking further steps, as appropriate, to prevent abuses of the rights of indigenous peoples.
25. We commit ourselves to developing, in conjunction with the indigenous peoples concerned, and where appropriate, policies, programmes and resources to support indigenous peoples’ occupations, traditional subsistence activities, economies, livelihoods, food security and nutrition.

-
26. We recognize the importance of the role that indigenous peoples can play in economic, social and environmental development through traditional sustainable agricultural practices, including traditional seed supply systems, and access to credit and other financial services, markets, secure land tenure, health care, social services, education, training, knowledge and appropriate and affordable technologies, including for irrigation and water harvesting and storage.
27. We affirm and recognize the importance of indigenous peoples' religious and cultural sites and of providing access to and repatriation of their ceremonial objects and human remains in accordance with the ends of the Declaration. We commit ourselves to developing, in conjunction with the indigenous peoples concerned, fair, transparent and effective mechanisms for access to and repatriation of ceremonial objects and human remains at the national and international levels.
28. We invite the Human Rights Council, taking into account the views of indigenous peoples, to review the mandates of its existing mechanisms, in particular the Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples, during the sixty-ninth session of the General Assembly, with a view to modifying and improving the Expert Mechanism so that it can more effectively promote respect for the Declaration, including by better assisting Member States to monitor, evaluate and improve the achievement of the ends of the Declaration.

-
29. We invite the human rights treaty bodies to consider the Declaration in accordance with their respective mandates. We encourage Member States to include, as appropriate, information on the situation of the rights of indigenous peoples, including measures taken to pursue the objectives of the Declaration, in reports to those bodies and during the universal periodic review process.
30. We welcome the increasingly important role of national and regional human rights institutions in contributing to the achievement of the ends of the Declaration. We encourage the private sector, civil society and academic institutions to take an active role in promoting and protecting the rights of indigenous peoples.
31. We request the Secretary-General, in consultation and cooperation with indigenous peoples, the Inter-Agency Support Group on Indigenous Peoples' Issues and Member States, to begin the development, within existing resources, of a system-wide action plan to ensure a coherent approach to achieving the ends of the Declaration and to report to the General Assembly at its seventieth session, through the Economic and Social Council, on progress made. We invite the Secretary-General to accord, by the end of the seventieth session of the Assembly, an existing senior official of the United Nations system, with access to the highest levels of decision-making within the system, responsibility for coordinating the action plan, raising awareness of the rights of indigenous peoples at the highest possible level

and increasing the coherence of the activities of the system in this regard.

32. We invite United Nations agencies, funds and programmes, in addition to resident coordinators, where appropriate, to support the implementation, upon request, of national action plans, strategies or other measures to achieve the ends of the Declaration, in accordance with national priorities and United Nations Development Assistance Frameworks, where they exist, through better coordination and cooperation.
33. We commit ourselves to considering, at the seventieth session of the General Assembly, ways to enable the participation of indigenous peoples' representatives and institutions in meetings of relevant United Nations bodies on issues affecting them, including any specific proposals made by the Secretary-General in response to the request made in paragraph 40 below.
34. We encourage Governments to recognize the significant contribution of indigenous peoples to the promotion of sustainable development, in order to achieve a just balance among the economic, social and environmental needs of present and future generations, and the need to promote harmony with nature to protect our planet and its ecosystems, known as Mother Earth in a number of countries and regions.

-
35. We commit ourselves to respecting the contributions of indigenous peoples to ecosystem management and sustainable development, including knowledge acquired through experience in hunting, gathering, fishing, pastoralism and agriculture, as well as their sciences, technologies and cultures.
36. We confirm that indigenous peoples' knowledge and strategies to sustain their environment should be respected and taken into account when we develop national and international approaches to climate change mitigation and adaptation.
37. We note that indigenous peoples have the right to determine and develop priorities and strategies for exercising their right to development. In this regard, we commit ourselves to giving due consideration to all the rights of indigenous peoples in the elaboration of the post-2015 development agenda.
38. We invite Member States and actively encourage the private sector and other institutions to contribute to the United Nations Voluntary Fund for Indigenous Peoples, the Trust Fund on Indigenous Issues, the Indigenous Peoples Assistance Facility and the United Nations Indigenous Peoples' Partnership as a means of respecting and promoting the rights of indigenous peoples worldwide.
39. We request the Secretary-General to include relevant information on indigenous peoples in his final report on the achievement of the Millennium Development Goals.

-
40. We request the Secretary-General, in consultation with the Inter-Agency Support Group on Indigenous Peoples' Issues and Member States, taking into account the views expressed by indigenous peoples, to report to the General Assembly at its seventieth session on the implementation of the present outcome document, and to submit at the same session, through the Economic and Social Council, recommendations regarding how to use, modify and improve existing United Nations mechanisms to achieve the ends of the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, ways to enhance a coherent, system-wide approach to achieving the ends of the Declaration and specific proposals to enable the participation of indigenous peoples' representatives and institutions, building on the report of the Secretary-General on ways and means of promoting participation at the United Nations of indigenous peoples' representatives on the issues affecting them.⁷

4th plenary meeting

22 September 2014